

Kuruluşundan Günümüze Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi#

Emine TÜRKMEÑOĞLU

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekimliği Tarihi ve Deontoloji Anabilim Dalı, Zeve Kampüsü / VAN

Corresponding author e-mail: e_turkmenoglu@hotmail.com

Bu çalışma IV. Ulusal Veteriner Hekimliği Tarihi ve Mesleki Etik Sempozyumunda (21-23 Mayıs 2014, Samsun) sunulmuştur.

ÖZ

Veteriner hekimliği mesleği 18. yüzyıla kadar ampirik bir biçimde uygulanmış olup, dünya üzerinde bilimsel anlamda veteriner hekimliği Fransa'nın Lyon şehrinde 1762'de kurulan veteriner okulunun faaliyete geçmesiyle başlamıştır. Türkiye'de ise modern veteriner hekimliği, ilk veteriner okulunun 1842'de İstanbul'da askeri olarak eğitim-öğretime açılmasıyla başlamıştır. Bu çalışmanın amacı Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Veteriner Fakültesinin kuruluşundan günümüze tarihsel gelişimini ortaya koymaktır. Konu ile ilgili verileri elde etmek amacıyla çeşitli arşivler taranmıştır. Elde edilen veriler klasik tarih metodolojisi içerisinde değerlendirilmiştir. Türkiye'nin altıncı veteriner fakültesi olan Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Van'da 1982 yılında kurulmuştur. 1992 yılına kadar çeşitli binalarda eğitim veren fakülte bu yıldan itibaren kampüste kendine ait binalarda faaliyet göstermektedir. Fakültenin klinik bölümleri Hayvan Hastanesinde hizmet vermektedir. Eğitime 37 öğrenci ile başlayan fakülte 2013 yılı sonu itibarı ile 888 öğrenci ile eğitime devam etmektedir. Çalışmanın sonucunda Yüzüncü Yıl Üniversitesi veteriner fakültesinin veteriner hekimlerin yetiştirilmesi, bilimsel araştırmalar ve hayvan hastalıklarının tedavisi konularında yürütmüş olduğu faaliyetleri ile ülke hayvancılığına katkı sağladığı ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Veteriner Hekimliği Tarihi, Veteriner Fakültesi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi

The Faculty of Veterinary Medicine, YüzüncüYıl University Since The Establishment Date

ABSTRACT

The occupation of veterinary was empirically applied up to eighteenth century. In the world, in the scientific meaning, the proficiency of veterinary started with the opening of the veterinarian school in Lyon, France in 1762. In Turkey, the occupation of modern veterinary began with the opening of first veterinarian school for education in military form in İstanbul in 1842. The purpose of this study is to reveal the historical development of the Faculty of Veterinary Medicine, YüzüncüYıl University (YYU) from the establishment day up to now. Several archives were searched in order to obtain the data regarding the topic. The data obtained was evaluated in classical history methodology. The Faculty of Veterinarian Medicine, YYU is the sixth veterinarian faculty of Turkey was opened in Van in 1982. The Faculty gives services in several buildings until 1992 has been giving education in its own buildings within the campus since this date. The clinic departments of the faculty are in animal hospital within the campus. The faculty starts training with 37 students continues education with 888 students by the end of 2013. As the result of the study, it was determined that The Faculty of Veterinary Medicine, YüzüncüYıl University made contributions to the animal husbandry through the activities carried out in the training of veterinarians, scientific research studies and treatment of animal diseases.

Key Words: History of Veterinary Medicine, The Faculty of Veterinary, YüzüncüYıl University

To cite this article: **Türkmenoğlu E.** Kuruluşundan Günümüze Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi. *Kocatepe Vet J. 2016; 9(2): 70-73.*

GİRİŞ

Veteriner hekimliği mesleği 18. yüzyıla kadar ampirik bir biçimde uygulanı gelmiş olup, dünya üzerinde bilimsel anlamda veteriner hekimliği Fransa'nın Lyon şehrinde 1762'de kurulan veteriner okulunun faaliyete geçmesiyle başlamıştır. Türkiye'de ise modern veteriner hekimliği, ilk veteriner okulunun 1842 yılında İstanbul'da askeri olarak eğitim-öğretime açılmasıyla başlamıştır. Daha sonra 1889'da ilk sivil veteriner okulu açılmıştır. Bu iki veteriner okulu 1921'de birleştirilmiş ve 1933'de Yüksek Ziraat Enstitüsü bünyesine Ankara'ya nakledilmiştir. Veteriner Fakültesi, 1948'de Ankara Üniversitesinin bünyesine katılmıştır (Erk 1966). Yıllar içerisinde sırasıyla Elazığ'da 1970'de (Anonim 2013a), İstanbul'da 1972'de (Anonim 2013b), Bursa'da 1978'de (Anonim 2013c) ve Konya ile Van'da ise 1982'de (Anonim 1982a) veteriner fakülteleri kurulmuştur.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 1982 yılında bünyesinde veteriner fakültesi de olmak üzere kurulmuş (Anonim 1982a), rektörlüğüne ise Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Hakkı ATUN atanmıştır (Anonim 1982b).

Bu çalışma, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin kuruluşundan günümüze tarihsel gelişimini ortaya koymak amacıyla yapılmıştır.

MATERYAL ve METOT

Çalışmanın materyallerini, YYÜ Rektörlüğü Yazı İşleri Arşivi, YYÜ Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Arşivi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Arşivi ve YYÜ Veteriner Fakültesinin kütüphane ve arşivinden sağlanan doküman oluşturmuştur. Ayrıca konuyla ilgili kitap, dergi, resmi gazete ve makalelerden de yararlanılmış; elde edilen veriler klasik tarih metodolojisi çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Fakültenin Kuruluşu

YYÜ Veteriner Fakültesi Türkiye'nin altıncı veteriner fakültesi olarak, 20 Temmuz 1982'de kurulmuş (Anonim 1982a). Kurucu Dekan olarak atanan Fırat Üniversitesi öğretim üyesi profesör adayı Asım KABUKÇU, Selçuk Üniversitesi Ziraat Fakültesinde profesörlüğe yükseltildikten sonra 11 Şubat 1983'de görevine başlamıştır (Anonim 1982-2013a). Fakültede 2547 sayılı Kanunun (Anonim 1981) 40/b ve 41/b maddeleri uyarınca görevlendirilen Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi öğretim üyeleri Prof. Dr. Atilla Tanyolaç, Prof. Dr. Ergün Özalp, Doç. Dr. Şerif Kaymaz ve Yrd. Doç. Dr. Ümit H. Milli 22 Aralık 1982'de görevlerine başlamış ve fakültenin tüm kurullarında yer almışlardır (Anonim 1982-2013b).

YYÜ Veteriner Fakültesi, kendisine ait bir binası olmadığı için 1983-1984 Güz Yarıyılında Van'ın merkezindeki Melihsah Kız Öğrenci Yurdu'nda

faaliyetlerini yürütmüştür. Bahar Yarıyılında ise fakülte, Van'ın Edremit ilçesindeki Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın hastane olarak inşa ettirdiği binaya taşınmıştır (Çamaş 1991). Veteriner Fakültesi, 16 Ekim 1986'ya kadar burada faaliyet gösterdikten sonra Bardakçı Kampusundaki prefabrik binalara nakledilmiştir (Anonim 1982-2013b) 1988'den itibaren de eğitim-öğretim faaliyetlerini (Çamaş 1991) Fen-Edebiyat Fakültesinde tahsis edilen dört dersane ile üç laboratuvar da sürdürmüştür. Fakülte, 1991'de temeli atılan bugünkü binasına ise 1992'den itibaren taşınmaya başlanmıştır (Anonim 1982-2013b).

YYÜ Veteriner Fakültesinin klinik uygulamaları için 1992'ye kadar İl Hayvan Sağlığı Şube Müdürlüğü Hayvan Hastanesi bu yıldan itibaren ise Van'ın merkezinde yapımı tamamlanan klinikler binası kullanılmıştır (Anonim 1982-2013b). Bu bina 1997'de Tıp Fakültesine devredilmiş veteriner fakültesi için ise kampüste hayvan hastanesi inşa edilmiştir. Günümüzde Zeve Kampüsü içerisinde bulunan veteriner fakültesi, iki ana bina, hayvan hastanesi, koyunculuk ünitesi ve iki kümeden oluşan dağınık bir yerleşim yapısına sahiptir (Anonim 1982-2013b).

Akademik Yapılanma

YYÜ Veteriner Fakültesinde 1982-1983 Eğitim-Öğretim Yılında bölümler ve anabilim dalları (Anonim 1982-2013a) Veteriner Temel Hekimliği Bilimleri (Anatomi, Biyokimya-Fizyoloji, Histoloji-Embriyoloji), Hastalıklar ve Klinik Bilimleri (Besin Hijyeni ve Teknolojisi, Mikrobiyoloji, Parazitoloji, Patoloji, Cerrahi, Doğum ve Reprodüksiyon Hastalıkları, İç Hastalıklar ve Farmakoloji) ve Zootečni ve Hayvan Besleme (Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları, Zootečni) olarak belirlenmiştir. Üç olan bölüm sayısı 2009'da beşe çıkarılmıştır. Fakültede 2013-2014 Güz Yarıyılı itibarıyla 20 Anabilim Dalı bulunmaktadır (Anonim 1982-2013b).

Veteriner Fakültesinin dekanlığını Prof. Dr. Asım Kabukçu'dan (1982-1985) sonra sırasıyla Prof. Dr. Ataman Güre (1985-1987), Prof. Dr. Hayati Çamaş (1987-1992), Prof. Dr. Osman Yüreklitürk (1993-1994), Prof. Dr. Rifat Cantoray (1994-1997), Prof. Dr. Duran Bolat (1997-2000), Prof. Dr. Zahit T. Ağaoğlu (2000-2004), Prof. Dr. Nihat Mert (2004-2007) ve Prof. Dr. M. Serdar Değer (2007-2010) yürütmüştür. Fakültenin dekanlık görevini halen 2011'de atanan, (Anonim 1982-2013b) aynı zamanda fakültenin ilk mezunlarından birisi de olan Prof. Dr. Zafer Soygüder sürdürmektedir (Anonim 1982-2013a).

Kuruluşundan itibaren öğretim üyesi açığı bulunan fakültenin, bu ihtiyacı genellikle Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesinin veteriner fakültelerinden karşılanmıştır. Öğretim üyesi açığı 90'lı yıllardan itibaren giderek azalmıştır. YYÜ Veteriner Fakültesinde 2013-2014 Güz Yarıyılı itibarıyla 29 profesör, 15 doçent, 23 yardımcı doçent,

24 araştırma görevlisi bulunmaktadır(Anon 1982-2013b).

Lisans Eğitim-Öğretimi

YYÜ Veteriner Fakültesinde eğitim-öğretim ilk yıllarda Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğretim ve Sınav Yönetmeliğine göre yürütülmüştür(Anonim 1983). Fakültenin ilk eğitim- öğretim ve sınav yönetmeliği ise 1989'da yürürlüğe girmiştir(Anon1989) . Günümüzde 19 Eylül 2007'de yürürlüğe giren Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Ön lisans ve Lisans Öğretim Yönetmeliği (Anon2007) uygulanmaktadır.

YYÜ Rektörlüğünce Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığına 1982-1983 Eğitim-Öğretim Yılında Veteriner Fakültesine ön kayıtlı 35 öğrenci alınması teklif edilmiş ancak üniversitenin imkânlarının yeterli olmadığı gerekçesiyle bu öneri uygun görülmemiştir Fakülteye 1983-1984 Eğitim-Öğretim Yılında 37 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Aynı yıl F. K. B. dersleri ile ilgili öğretim elemanı, derslik ve laboratuvar gereksinimi Fen-Edebiyat Fakültesinden sağlanmıştır (Anonim 1982-2013a).

YYÜ Veteriner Fakültesinde ikinci öğretime 1992-1993 Eğitim-Öğretim Yılında geçilmiştir (Anonim 1982-2013a). İkinci öğretim 2013'e kadar devam etmiş, Yüksek Öğretim Kurumu Başkanlığının 12 Eylül 2013 tarihli kararıyla bütün ikinci öğretim öğrencileri normal öğretime aktarılmış ve 2014-2015 Eğitim-Öğretim Yılından itibaren ikinci öğretime öğrenci alınmaması kararlaştırılmıştır (Anonim 1982-2013b).

Tablo 1: YYÜ Veteriner Fakültesi Mezunlarının Yıllara, Öğretime ve Cinsiyete Göre Dağılımı (1997-2013)

Table 1: The Distribution the Graduates of the Faculty of Veterinarian Medicine, YYU of the Year, Teaching and Gender.

Yıllar	Normal Öğretim		İkinci Öğretim	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek
1997	8	50	-	6
1998	7	48	-	6
1999	13	39	3	10
2000	4	45	2	17
2001	10	32	7	28
2002	6	33	6	36
2003	16	52	4	48
2004	1	23	6	21
2005	3	27	9	31
2006	7	41	3	49
2007	1	55	4	53
2008	7	56	4	44
2009	2	64	5	66
2010	3	62	3	37
2011	6	27	2	33
2012	12	115	12	80
2013	10	63	10	43

YYÜ Veteriner Fakültesinden 1988-1996 yıllarında 38'i kız 218'i erkek toplam 256 öğrenci mezun olmuştur. Fakülteden 1997- 2013 yıllarında ise normal öğretimde 116'sı kız, 832'si erkek, ikinci öğretimde 80'i kız 608'i erkek olmak üzere toplamda 1636 öğrenci mezun olduğu belirlenmiştir (Tablo 1). Fakültede 2013-2014 Güz Yarıyılı itibarıyla toplamda 888 öğrenci eğitime devam etmektedir(Anonim 1982-2013a).

Lisansüstü Eğitim-Öğretimi

YYÜ Sağlık Bilimleri Enstitüsüne kuruluncaya kadar YYÜ'nün veteriner lisansüstü öğrencileri öğrenimlerini, YYÜ Fen Bilimleri Enstitüsünde devam ettirmişlerdir. Sağlık Bilimleri Enstitüsü,03 Temmuz 1992 tarihinde 3837 sayılı Kanun ile kurulmuştur (Anonim 1992). Veteriner hekimliğine yönelik ilk lisansüstü programları 24 Aralık 1992 tarihinde Anatomi, Besin Hijyeni ve Teknolojisi, Biyokimya, Cerrahi, Doğum ve Jinekoloji, Farmakoloji, Fizyoloji, Hayvan Besleme ve Beslenme Hastalıkları, Histoloji, İç Hastalıklar, Mikrobiyoloji, Parazitoloji, Zootekni Anabilim dallarında açılmıştır. Enstitünün veteriner programlarından 1995-2013 yıllarında 145 bilim doktoru, 216 uzman mezun olmuştur. Veteriner programlarında 2013-2014 Güz Yarıyılı itibarıyla39 doktora, 179 yüksek lisans öğrencinin kayıtlı olduğu belirlenmiştir (Anonim 1992-2013) .

SONUÇ

YYÜ Veteriner fakültesinin 31 yıllık tarihsel gelişiminde başlangıçta beş olan akademik personel sayısının günümüzde 91'e ulaştığı, fakülteden 1892 veteriner hekim, 145 bilim doktoru ve 216 uzman yetiştiği saptanmıştır. Fakültenin yürütmüş olduğu eğitim-öğretim faaliyetleri, yöre hayvancılığına yönelik bilimsel araştırmaları ve hayvan hastanesindeki hizmetleri ile veteriner hekimliği bilimine, bölge ve dolayısıyla ülke hayvancılığına hizmet etmiş olduğu ifade edilebilir. Diğer taraftan fakülteye ait binalardaki dağınıklık yerleşim giderildiği takdirde daha verimli hizmet üretmenin mümkün olacağı söylenebilir.

KAYNAKLAR

- Anonim.** http://tr.wikipedia.org/wiki/F%C4%B1rat_%C3%9Cniversitesi,Erişim Tarihi: 15 Ağustos 2013a.
- Anonim.** <http://veteriner.istanbul.edu.tr/fakultemiz/kurulus-ve-gelisim/> Erişim Tarihi: 15 Ağustos 2013b.
- Anonim.** <http://veteriner.uludag.edu.tr/introduction/history.htm>) Erişim Tarihi: 15 Ağustos 2013c.
- Anonim.** Resmi Gazete, 06 Kasım 1981 tarih ve 17506 sayılı..
- Anonim.** Resmi Gazete, 20 Temmuz 1982a tarih ve 17760 sayılı.
- Anonim.** Resmi Gazete, 25 Temmuz 1982b tarih ve 17762 sayılı.

- Anonim.** Resmi Gazete, 11 Eylül 1983 tarih ve 18162 sayılı.
- Anonim.** Resmi Gazete 04 Ağustos 1989 tarih ve 20242 sayılı.
- Anonim.** Resmi Gazete, 11 Temmuz 1992 tarih ve 21281 sayılı.
- Anonim.** Resmi Gazete, 19 Eylül 2007 tarih ve 26648 sayılı.
- Anonim.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi Rektörlüğü Arşivi 1982-2013a.
- Anonim.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Arşivi 1992-2013.
- Anonim.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanlığı Arşivi 1982-2013b.
- Çamaş H.** Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi'nin Kuruluşu ve Gelişimi Hakkında Bilgi. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dergisi. 1991;1(1):1-10.
- Erk N.** Veteriner Tarihi, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Yayınları:195, Ankara Üniversitesi Basımevi. Ankara.1966; s. 228-231.